مدرسه

نقش اجتماعی مدارس غیرانتفاعی

حسین چناری
مشاور کسب‌وکارهای آموزشی

مدارس غیرانتفاعی که با شعار «کیفیت بهتر» وارد میدان شدند، اکنون با یک پرسش اساسی مواجه‌اند: آیا این مدارس صرفا به دنبال دانش‌آموزان قوی هستند یا توانایی تبدیل دانش‌آموزان با معدل پایین به افراد توانمند را دارند؟ باید گفت در هر کلاس، در هر مدرسه، همیشه چند چشم خسته هست که به تخته نگاه می‌کنند اما چیزی نمی‌بینند. همیشه چند دستی هست که در آزمون‌ها لرزان می‌نویسد، نه از روی ناتوانی، بلکه از ترسی عمیق که از تحقیر، مقایسه و برچسب «ضعیف» بودن در دلشان ریشه دوانده است. اینها همان کودکانی هستند که شاید هیچ‌گاه فرصت درخشیدن نیافتند، نه چون ناتوان‌اند، بلکه چون هیچ‌کس باورشان نکرده است. معدل پایین در بسیاری از مواقع نه نشان‌دهنده ناتوانی ذاتی، بلکه ناشی از ضعف سیستم آموزشی، مشکلات خانوادگی یا روانی، نداشتن فرصت برابر و تفاوت سبک یادگیری دانش‌آموزان است و مدرسه‌ای که واقعا «خوب» باشد، باید این واقعیت را درک کند و دانش‌آموز را از نقطه‌ای که هست، به سوی شرایط مطلوب رشد دهد. مدارس غیرانتفاعی مطلوب باید تیم مشاوره قوی داشته باشند؛ بر یادگیری فردمحور و تفاوت‌های یادگیری تاکید کنند؛ ارزشیابی مستمر و حمایتی را جایگزین آزمون‌محوری کنند و معلمانی آموزش‌دیده برای کار با دانش‌آموزان خاص داشته باشند تا بتوانند در مسیر آموزش یاریگر کشور باشند.

بیایید با هم راهکارهایی برای ساختن مدارس غیرانتفاعی پیشرو و موفق را بررسی کنیم.

۱. بازنگری در فلسفه و مأموریت مدرسه:

الف. مدارس باید از خود بپرسند: آیا مأموریت ما صرفا موفقیت در کنکور و المپیاد است؟ یا ساختن انسان‌هایی توانمند، خلاق و مفید برای جامعه؟

ب. بازنویسی بیانیه مأموریت مدرسه با تأکید بر عدالت آموزشی و توانمندسازی همه دانش‌آموزان، نه فقط نخبگان.

۲. ایجاد برنامه‌های جبرانی و یادگیری فردی:

الف. طراحی کلاس‌های تقویتی با روش‌های نوین، نه صرفا تکرار مطالب درسی.

ب. استفاده از ابزارهای دیجیتال، هوش مصنوعی و آموزش‌های انطباقی (مثل اپلیکیشن‌های آموزشی) برای پیگیری پیشرفت هر دانش‌آموز.

ج. معلمان خصوصی داوطلب، دانشجویان تربیت معلم یا معلمان بازنشسته می‌توانند بخشی از این طرح باشند.

۳. شناسایی استعدادهای نهفته:

الف. همه دانش‌آموزان باهوش‌اند، اگر در زمینه صحیح مورد ارزیابی قرار گیرند.

ب. برگزاری کارگاه‌های استعدادسنجی چندگانه (هنر، ورزش، فناوری، ارتباطات و...) با کمک متخصصان.

ج. تقویت مهارت‌هایی که ممکن است به چشم نیاید: کار تیمی، مسئولیت‌پذیری، خلاقیت و حل مسئله.

۴. استفاده از مشاوران تحصیلی و روان‌شناسان مدرسه:

الف. برگزاری جلسات فردی با دانش‌آموزان ضعیف برای بررسی دلایل ناتوانی در یادگیری: اضطراب، مشکلات خانوادگی، سبک یادگیری، مشکلات جسمی یا روانی.

ب. آموزش والدین برای حمایت صحیح از فرزندشان و ترک مقایسه‌ها.

۵. ایجاد فرهنگ پذیرش و همدلی در مدرسه:

الف. آموزش معلمان برای داشتن رویکردی حمایتی به‌جای برچسب‌زنی.

ج. حذف القاب توهین‌آمیز مانند تنبل و بی‌استعداد. الگوسازی از موفقیت‌های دانش‌آموزانی که با تلاش از ضعف به قوت رسیدند.

۶. اختصاص بورسیه‌های تحصیلی برای دانش‌آموزان ضعیف اما باانگیزه:

الف. تشویق به ادامه تحصیل از طریق حمایت مالی برای کسانی که تلاش می‌کنند، حتی اگر هنوز نتایج درخشان نگرفته‌اند.

ب. حمایت از خانواده‌هایی که به دلیل وضعیت اقتصادی از پیگیری مشکلات فرزند خود بازمانده‌اند.

۷. معلم به‌عنوان مربی رشد (coach):

الف. آموزش معلمان برای ایفای نقش به‌عنوان مربی رشد شخصی و تحصیلی، نه فقط انتقال‌دهنده محتوا.

ب. برگزاری جلسات منظم کوچینگ فردی با هدف تعیین اهداف شخصی و پیشرفت گام‌به‌گام.

ادامه در صفحه ۱۰

گزارشی درباره ۲۱ سپتامبر، روز جهانی صلح، در سالی که هزاران نفر کشته و آواره شدند

جهان زیر سایه جنگ

نقره‌کار، دبیر سابق کمیسیون حقوق بشر کانون وکلای دادگستری: صلح، نه یک هدیه از سوی دولت‌ها، بلکه حقی است که باید توسط هر فرد در جامعه مطالبه شود و در راه رسیدن به آن، نهادهای مدنی همچون نگهبانان آن عمل کنند

شرق: شاید متولدین دهه‌های ۷۰ و ۸۰ ایرانی در تلخ‌ترین سناریوهای ذهنی خود هم روزی را نمی‌دیدند که با خبر جنگ و پرتاب موشک در خاک کشور خودشان آغاز شود. اما نیمه‌شب ۲۳ خرداد امسال در حالی صبح‌نشده روز مردم شروع شد که اخبار از حمله ناگهانی نیروی نظامی اسرائیل به خاک ایران گزارش می‌داد. خیلی زود همه چیز تغییر کرد. انتشار تصاویر تخریب خانه‌های مردم، صورت و بدن‌های خونین آسیب‌دیدگان و کم‌کم عددهایی که خبر از جان‌های ازدست‌رفته می‌داد، جنگ را به معنای واقعی کلمه خودش به ایران کشاند. این جنگ اگرچه ۱۲ روز جریان داشت و به آتش‌بس انجامید، اما تجربه زیسته جدیدی بر زندگی مردم ایران، به‌ویژه نسل جوان‌تری که تا به حال تجربه جنگ را نداشت، وارد کرد؛ تجربه‌ای که در نقطه مقابل خود، اهمیت صلح و زبان و گفتمان امنیت و آرامش را بیش از گذشته نشان داد. در روز جهانی صلح، یعنی بیست‌ویکم سپتامبر (۳۰ شهریور) و پس از این تجربه جدید برای مردمی که همین روزها هم زیر سایه تعلیق به‌جامانده از آن ۱۲ روز و احتمال بروز جنگی جدید زندگی می‌کنند، نگاه به ادبیات پیرامونی این مفهوم ارزشمند اهمیتی دوچندان خواهد داشت؛ نگاهی به گفتمان ضد جنگ و صلحی که شاید تمامی مردم جهان به دنبال آن هستند.

از غزه تا سودان زیر آتش

در حال حاضر، جهان شاهد درگیری‌های نظامی در چندین منطقه است که برخی از آنها به جنگ‌های تمام‌عیار تبدیل شده‌اند و برخی دیگر در مراحل بحرانی قرار دارند. در صدر جنگ‌های در حال جریان، بدون تردید باید به جنگ اسرائیل و غزه اشاره کرد. این جنگ از هفتم اکتبر ۲۰۲۳ میان اسرائیل و گروه‌های شبه‌نظامی فلسطینی به رهبری حماس در نوار غزه و اسرائیل جریان داشته است. جنگ غزه پانزدهمین جنگ در تاریخ درگیری‌های اسرائیل و فلسطین به‌شمار می‌رود و ادامه‌دهنده بحران خاورمیانه است. نخستین روز این جنگ، مرگبارترین روز در تاریخ اسرائیل بود و این جنگ هم مرگبارترین جنگ برای فلسطینی‌ها در تاریخ درگیری فلسطین و اسرائیل محسوب می‌شود. در این جنگ، تا به امروز در غزه یک میلیون نفر آواره و بدون خانه و ۷۵ درصد جمعیت آواره شده‌اند و ۱۱ هزار نفر هنوز زیر آوار مدفون هستند. در کرانه باختری ۱۸۹ خانواده آواره هستند و هزارو ۲۵۷ نفر مجبور به ترک خانه‌های خود شده‌اند. ۷۱ درصد از جمعیت نوار غزه از گرسنگی شدید رنج می‌برند و ۳۲۲ نفر بر اثر سوءتغذیه جان خود را از دست داده‌اند.

جنگ بزرگ بعدی بین روسیه و اوکراین جریان دارد. این جنگ از فوریه ۲۰۲۲ میان روسیه و اوکراین ادامه دارد. این جنگ باعث تلفات انسانی و تخریب زیرساخت‌ها شده و بحران‌های انسانی و اقتصادی را در منطقه ایجاد کرده است. در دسامبر ۲۰۲۴، وال‌استریت ژورنال (WSJ) با استناد به منابع اطلاعاتی ناشناس، گزارشی منتشر کرد که نشان‌دهنده یک نقطه عطف تلخ در جنگ روسیه و اوکراین است؛ از زمان آغاز جنگ، تعداد کشته‌شدگان و زخمی‌ها در هر دو طرف به حدود یک میلیون نفر رسیده است. همچنین، براساس داده‌های رسمی از آمار جنگ روسیه و اوکراین، در نیمه اول سال ۲۰۲۴، تعداد مرگ‌ومیرها در اوکراین سه برابر تعداد تولدها بوده است؛ آماری که عمق بحران انسانی این جنگ را به‌خوبی نشان می‌دهد. اطلاعات دقیق و تفکیک‌شده‌ای درباره تلفات غیرنظامیان روسیه در جنگ اوکراین به صورت سالانه در منابع عمومی موجود نیست. بیشتر گزارش‌ها بر تلفات غیرنظامیان اوکراینی تمرکز دارند. بااین‌حال، براساس گزارش‌های موجود، تعداد تلفات غیرنظامیان روسیه در این جنگ نسبت به اوکراین کمتر بوده است.

تنش بزرگ بعدی در سودان در جریان است. از آوریل ۲۰۲۳ میلادی جنگی میان ارتش سودان و نیروهای شبه‌نظامی «پشتیبانی سریع» در این کشور در جریان است. این درگیری تاکنون ده‌ها هزار کشته بر جای گذاشته و حدود ۲۶ میلیون نفر یعنی تقریبا نیمی از جمعیت سودان را با ناامنی شدید غذایی مواجه کرده است.

همچنین از سال ۲۰۱۴، یمن درگیر جنگ داخلی است که میان ائتلاف تحت رهبری عربستان سعودی و نیروهای حوثی در جریان است. این جنگ نیز باعث بحران انسانی و اقتصادی در یمن شده است. طی این جنگ تا به حال ۵۹۰هزارو ۷۷۰ منزل، ۱۸۲ ساختمان دانشگاه، هزارو ۶۲۲ مسجد، ۳۷۶ تأسیسات گردشگری، ۴۱۳ بیمارستان، هزارو ۲۱۶ مرکز آموزشی، ۱۳۹ مکان ورزشی، ۲۵۴ مکان تاریخی، ۶۰ مرکز رسانه‌ای و ۹هزارو ۷۹۹ زمین کشاورزی ویران شده‌اند.

در تمام این سال‌ها، درگیری‌های متعددی نیز در کشورهای مختلف خاورمیانه ازجمله سوریه، عراق و لبنان ادامه داشته است؛ درگیری‌هایی که به دلیل تنش‌های مذهبی، قومی و سیاسی پیچیده شده‌اند. قطعیت این جنگ‌ها در شرایطی است که درگیری‌های احتمالی دیگری هم در سایر نقاط جهان وجود دارد و نسبت به آن هشدار داده می‌شود. برای مثال، تنش‌ها میان چین و تایوان همچنان ادامه دارد و نگرانی‌هایی درباره احتمال وقوع درگیری نظامی در این منطقه هست. از سوی دیگر، درگیری‌ها در منطقه قره‌باغ همچنان ادامه دارد و نگرانی‌هایی درباره تشدید این بحران از سوی تحلیلگران ارائه می‌شود.

براساس گزارش‌ها، تعداد درگیری‌های مسلحانه هم در سال‌های اخیر افزایش یافته است. برخی از این درگیری‌ها پس از سال‌ها متوقف‌شدن، دوباره آغاز شده‌اند. این افزایش درگیری‌ها باعث نگرانی‌های جهانی درباره امنیت و ثبات بین‌المللی شده است. با وجود تلاش‌های بین‌المللی برای برقراری صلح، بسیاری از این درگیری‌ها همچنان ادامه دارند و چشم‌انداز روشنی برای پایان آنها وجود ندارد. جامعه جهانی باید با همکاری‌های دیپلماتیک و کمک‌های انسانی، به کاهش تنش‌ها و برقراری صلح در این مناطق کمک کند.

جامعه در تولید گفتمان صلح موفق نبود

پیام روشنفکر، پژوهشگر، مدرس دانشگاه و از آغازگران کمپین «زندگی علیه جنگ» که پس از جنگ ۱۲روزه بین ایران و اسرائیل راه‌اندازی شد، در گفت‌وگو با «شرق» به تحلیل سیر ادبیات ضدجنگ از بعد جنگ جهانی دوم تا به امروز پرداخته است: «مفهوم جنبش‌های صلح‌طلبانه به بعد از جنگ جهانی دوم برمی‌گردد که سه موج مهم را هم تا به امروز تجربه کرده است. اولی علیه جنگ آمریکا در ویتنام، دومی در تعارض با جنگ آمریکا در عراق و این آخری هم مربوط به حملات اسرائیل در غزه بود که البته شاید بتوان بیشتر آنها را جنبش‌های ضدجنگ نام نهاد. به مرور، سازمان ملل هم وارد عرصه شد و معاهداتی را در حقوق بین‌الملل تدوین کرد که به بازبینی مجدد روابط بین کشورها بپردازد و جلوی جنگ‌ها و مداخلات خودسرانه را بگیرد. اما حالا و بعد از گذشت بیش از ۷۰ سال، بسیاری معتقدند ایده ماهوی سازمان ملل نه‌تنها در به حداقل رساندن کشمکش‌های بین‌المللی محقق نشده، بلکه جایگاهش تضعیف نیز شده است. به همین دلیل هم عده‌ای معتقدند که با توجه به موفق‌نبودن سازمان ملل در حال گذار از نظم سابق هستیم و شاید باید سراغ تدوین نظم دیگری در جهان رفت. در مقابل عده‌ای دیگر از سیاسیون و حقوق‌دانان معتقدند قواعد بین‌المللی به این راحتی‌ها قابل تغییر و تدوین مجدد نیستند».

اما چرا جامعه مدنی ایران در رواج گفتمان صلح در ایران موفق نبوده است؟ این موضوعی است که روشنفکر در تبیین آن، شکاف‌های موجود را بررسی می‌کند: «ایران همواره در منطقه پرتنش خاورمیانه بوده که همواره یکی از ضروریاتش حفظ امنیت بود. کشورهای دیگر با روش‌های مبتنی بر اقتصاد، ائتلاف و روابط دیپلماتیک برای حفظ این امنیت تلاش‌هایی کردند. اما سیستم داخلی هر جایی که دست گذاشت، نتوانست موفقیت بزرگی به دست بیاورد. در زمینه ائتلاف‌ها به جایی نرسید و شما می‌بینید که گاهی کشورهای مؤتلفش حتی رأی مثبتی هم به نفع ایران در مجامع بین‌المللی نمی‌دهند. در زمینه اقتصادی که مدت‌هاست حاصلی نداشته است. به‌همین‌دلیل هم به روشی از خودبسندگی نظامی رسید. در مقابل جامعه مدنی ایران در این وضعیت نتوانست ادبیات صلح را ترویج کند. مشکل هم اینجاست که شکاف‌های متعدد اجازه ارتباط‌گیری درست به جامعه مدنی را نداد. فقدان اعتماد با دولت باعث شکاف جامعه مدنی با فضای سیاسی جامعه شد. از سوی دیگر در روابط بین‌المللی خود هم نتوانست پیوندی با کشورهایی مانند لبنان ایجاد کند. از طرف دیگر با مردم هم دچار شکاف است. به طور مثال ما شاهد شکاف بین‌نسلی بسیار فاحش میان جامعه روشنفکر و مردم به مثابه افراد عادی جامعه هستیم که پرنشدن این خلأ بسیار در شرایط حساسی مانند جنگ ۱۲روزه که تجربه‌اش کردیم، می‌تواند آسیب‌زا باشد».

عضو انجمن جامعه‌شناسی ایران معتقد است که تقویت ادبیات صلح در ساحت بین‌فردی و سطوح خرد جامعه نیز قابل تمرین و تقویت است: «در تعریف صلح، مقابله با هرگونه خشونت نظامی و ساختاری، ذکر می‌شود؛ یعنی جز خشونت نظامی که در زمینه جنگ رخ می‌دهد، خشونت‌های ساختاری که بالاترین سطح آن اعدام است و تا خشونت علیه زنان، کودکان، خشونت طبقاتی، استثمار، خشونت علیه حیوانات و... تسری می‌یابد، نیز در محدوده‌ای قرار دارند که صلح تلاش دارد که فضای جامعه را از آنها پاک کند. به‌همین‌دلیل هم تاکید می‌شود که صلح تنها مربوط به ادبیات جنگ نیست و در سطوح خرد جامعه و در روابط بین‌فردی هم می‌تواند شکل بگیرد. دقیقا در راستای تقویت همین مهم هم در کشورهایی که به این موضوعات حساس‌ترند، آموزش‌هایی در فضای بازی، نقاشی و در کتاب‌های درسی وجود دارد».

ادامه در صفحه ۱۰

یادداشت

جارچی‌های ایدئولوژی جنگ

در نهایت خود معترضِ همان‌هایی می‌شوند که روزی مجیزشان را می‌گفتند.

• اغلب دروغ‌پرداز و دروغ‌پراکن هستند و خورشید حقیقت را در زیر انبوهی از هوچی‌گری پنهان می‌کنند. به قول فردوسی «ز نالیدن بوق و بانگ سپاه/ تو گفتی که خورشید گم کرد راه».

• برخی جارچی‌های ایدئولوژیک به مقام ایدئولوگ ارتقا می‌یابند. قدرتشان در حکومت‌های الیگارشیک به آنجا می‌رسد که گاهی نقش پادشاه‌ساز را بازی می‌کنند یا فهرست انتخاباتی می‌دهند.

• در همه چیز اظهارنظر می‌کنند و از رودررویی و گفت‌وگو با اندیشمندان گریزان هستند؛ چون سطحی می‌اندیشند و در مواجهه با متخصصان دست‌شان رو می‌شود. هرچند «عالم فرهیخته» را با «سخن‌باز متهتک» کار نمی‌افتد.

بازار مشترک اسلامی و قدرت بازدارندگی نرم آن

در اظهارنظرهای سران کشورهای اسلامی توجه ویژه‌ای به بعد نظامی همراهی‌ها شده و حتی چند روز گذشته از ضرورت شکل‌گیری ناتوی اسلامی هم سخن به میان آمده است. هرچند این شکل از همراهی و همکاری از اهمیت بسیار برخوردار است، و البته طرح آن با عنایت به ماهیت نظامی تهدید دشمن، معقول و به‌موقع به نظر می‌رسد، با این حال باید دانست آن نوع همراهی و وحدت در منطقه که حتی بیشتر از هم‌پیمانی نظامی دشمن مشترک را نگران خواهد کرد، شکل‌گیری مجموعه‌ای از توافقات همکاری اقتصادی و اندیشیدن به منافع مشترک و دست‌برداشتن از رقابت‌های مخرب به‌ویژه در حوزه برداشت از ذخایر زیرزمینی است. همکاری اقتصادی به صورت تلاش مجموعه کشورهای منطقه در قالب بازار مشترک اسلامی برای تکمیل ظرفیت‌ها و قابلیت‌های همدیگر و تعریف پروژه‌های مشترک توسعه با رویکرد برد-برد است. این رویکرد می‌تواند قدرت بازدارندگی بالایی برای کشورهای مسلمان منطقه ایجاد کند. شکل‌گیری این بازار علاوه بر اینکه می‌تواند تحولی در اقتصاد منطقه ایجاد کند، نقطه شروعی برای هم‌گرایی سیاسی در منطقه خواهد شد. به بیان دیگر هم‌گرایی اقتصادی محرک و مشوق هم‌گرایی سیاسی است و هم‌گرایی سیاسی در مراتب بالا خودبه‌خود منجر به هم‌گرایی نظامی می‌شود. اما چنین هم‌گرایی بسیار استوارتر و ریشه‌دارتر از پیمان‌های دفاعی است که ممکن است متأثر از برانگیخته‌شدن مقطعی احساسات در بین ملل اسلامی باشد. با این حال نباید از نظر دور داشت که شکل‌گیری چنین بازاری در گرو ازبین‌بردن همه موانع ازجمله لغو تحریم‌های اعمال‌شده علیه اعضای بالقوه این بازار، رفع موانعی از نوع قرارگرفتن برخی کشورها ازجمله ایران در لیست سیاه و حتی خاکستری اف‌ای‌تی‌اف و نیز اصلاح و بازنگری در برخی سیاست‌ها و شیوه‌های کشورداری است که می‌تواند منافع کشورهای عضو از همراهی با این برنامه را تهدید کند.

ادامه از صفحه اول

جدول ۵۱۴۸ طراح: بیژن گورانی

افقی:

۱- غذای سنتی ایرانی که پایه آن برنج است- دفن‌کردن میت ۲- فرومایه- از سازهای بادی محلی موسیقی سنتی ایران- کرم شب‌تاب ۳- تهدید- امتداد- حرکات ورزشی رزمی نمایشی ۴- سال آذری- سفره‌ماهی- دانه خوراکی غنی از پروتئین ۵- بندری در بلغارستان- کنایه از دورترین نقطه جهان است ۶- به درستی که- گودی- رفیق مشهدی ۷- سرشت و نهاد- نمادی یونانی که در ریاضی نشانه عملگر جمع است- درخت انگور ۸- بیستمین سوره قرآن- ناپسند داشتن- از ماهیان خلیج فارس ۹- زمان فعالیت عقرب- چوبدستی پلیس- تحفه‌ها ۱۰- دیوار بلند- مشت‌مال- رودی در خوزستان ۱۱- نقطه شروع مسابقه- کاشف نیروی جاذبه زمین ۱۲- تمام‌کردن- پافشاری کردن- دارو ۱۳- قاطر- باکتری میله‌ای‌شکل- مخفف اگر ۱۴- غذایی از آرد برنج و شیر و شکر- سرپرست اوقاف یک ناحیه- در را به چارچوب متصل می‌کند ۱۵- از درجات قدیم ارتش ایران- خوش‌آوازه

عمودی:

۱- احساس درد در ناحیه شکم- ظرف لباسشویی- جان‌ها ۲- خط ابداعی سومری‌ها- شاخه‌ای از مهندسی برق- سبکی در موسیقی پاپ غربی ۳- عصب- نفس سرزنش‌کننده آدمی- سقف اتاق ۴- نوشیدنی سکرآور- دندان‌های نیش- بنیان‌نهادن ۵- نیکوکاران- از اصول دین ۶- الاستیک- ده هزار مترمربع- ریگ نرم ۷- اندازه‌گیری با متر- قریه- حرف فاصله ۸- مخزن گلوله- هادی الکتریسیته- شکیبا ۹- یک و یک- وقف‌نامه- فیلم معروف باستر کیتون ۱۰- قلم نی- سربند مردان سیستانی- سوره قلب قرآن ۱۱- القای امری از سوی خداوند به دل- قضاوت ۱۲- قرارگاه همیشگی- در بند کردن- غذایی بوشهری از گندم ۱۳- از طوایف ترکمن- گیاهی از خانواده ریواس- کاروان ۱۴- باران اندک- از آزادی‌خواهان انقلاب مشروطه ایران- بلندمرتبه ۱۵- بی‌نظیر- رقیب زن شوهردار- رمان تاریخی شولوخف روسی

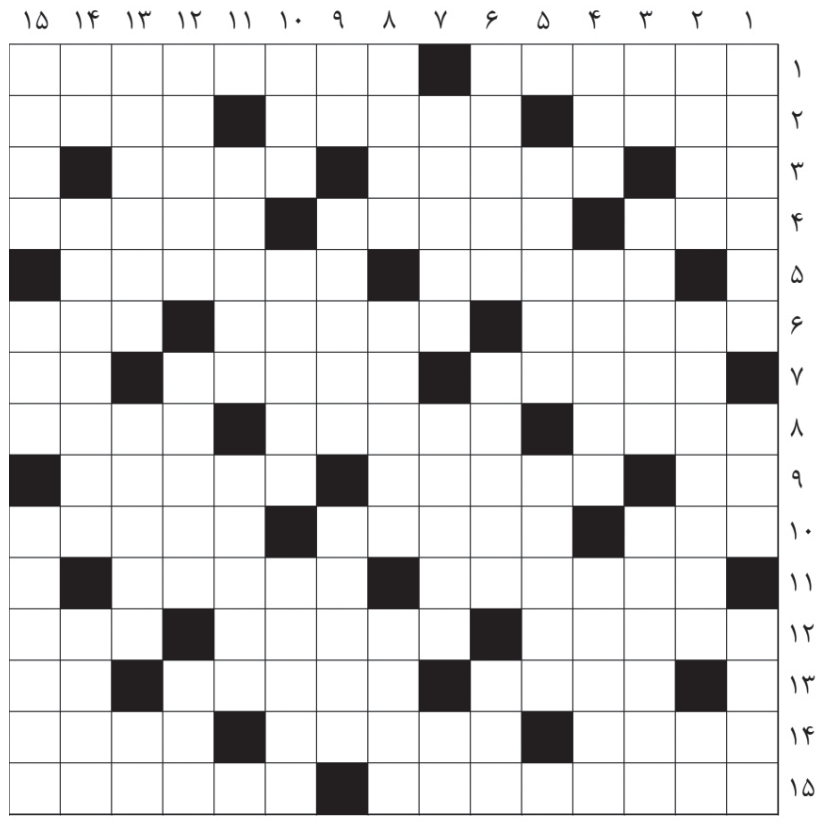

حل سودوکو ۴۱۴۳

۷	۸	۱	۹	۶	۴	۳	۵	۲
۳	۶	۲	۸	۱	۵	۴	۷	۹
۹	۵	۴	۳	۲	۷	۱	۸	۶
۵	۳	۶	۷	۹	۱	۸	۲	۴
۲	۷	۹	۴	۳	۸	۵	۶	۱
۱	۴	۸	۲	۵	۶	۹	۳	۷
۸	۱	۷	۵	۴	۲	۶	۹	۳
۶	۲	۳	۱	۸	۹	۷	۴	۵
۴	۹	۵	۶	۷	۳	۲	۱	۸

۳	۲	۶	۱	۸	۹	۷	۵	۴
۵	۴	۷	۲	۶	۳	۹	۱	۸
۸	۹	۱	۵	۴	۷	۶	۲	۳
۴	۱	۹	۳	۷	۲	۸	۶	۵
۲	۵	۳	۸	۱	۶	۴	۷	۹
۶	۷	۸	۹	۵	۴	۲	۳	۱
۹	۶	۵	۷	۳	۸	۱	۴	۲
۷	۳	۲	۴	۹	۱	۵	۸	۶
۱	۸	۴	۶	۲	۵	۳	۹	۷

حل جدول ۵۱۴۷

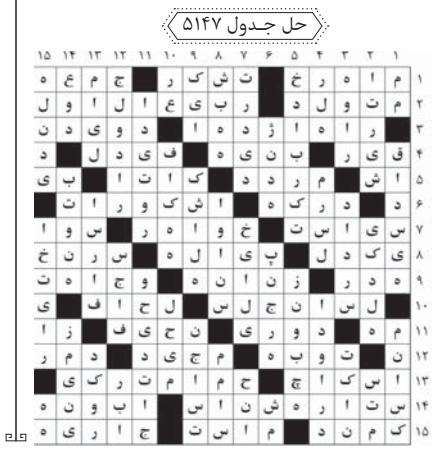

سودوکو سخت ۴۱۴۴

زمان پیشنهادی: ۴۰ دقیقه

قانون‌های حل جدول سودوکو

۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.

۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا ۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید تکرار شود.

۴				۱				
	۹	۳	۶	۷		۴		
				۵			۱	
۳			۴			۲		
	۴	۶				۱	۹	
		۱			۸			۴
	۱			۸				
		۵		۴	۹	۶	۳	
				۲				۷

سودوکو ساده ۴۱۴۴

زمان پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

سودوکو

سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی ژاپنی به معنای عددهای بی‌تکرار است و امروزه به جدولی از اعداد گفته می‌شود که به عنوان یک سرگرمی رایج در نشریات کشورهای مختلف به چاپ می‌رسد.

	۴			۶				
		۲				۶		۳
	۷		۹					۲
۴				۲				۶
	۹	۵				۱	۳	
۷				۸				۵
۳					۸		۲	
۸		۹				۳		
				۴			۸	